

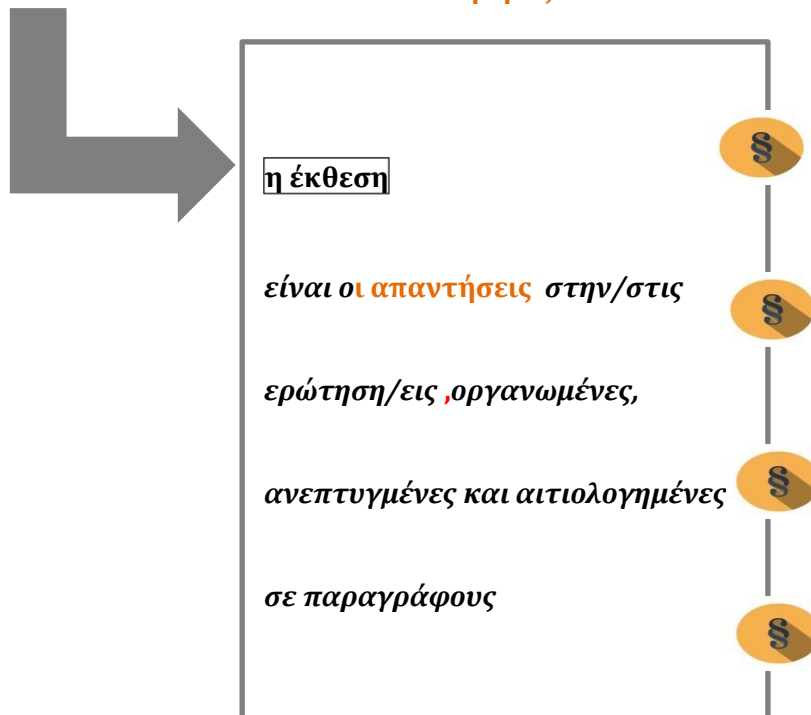
Μαρία Κάππου

Δ Θέμα

Κατηγορίες εκφωνήσεων και μεθοδολογία οργάνωσης των ιδεών και επιχειρημάτων

Το ζητούμενο είναι μία ή δύο **ερώτηση/εις που σχετίζεται/ονται με τα κείμενα αναφοράς**

Επομένως, το πρώτο βήμα είναι **να καταλάβω το περιεχόμενο της ερώτησης** ώστε να εντοπίσω τα κατάλληλα στοιχεία στα κείμενα αναφοράς και να προσθέσω και στοιχεία από τις εμπειρίες, τις γνώσεις μου και την επικαιρότητα.

Είναι αδιανόητο να αποστηθίζει κανείς έτοιμα διαγράμματα ή απαντήσεις, όταν οι απαντήσεις εντοπίζονται στο αρχικό κείμενο και όταν **κανείς** δεν γνωρίζει το περιεχόμενο των ερωτήσεων.

Αυτό δεν σημαίνει ότι μπορούμε να εντοπίζουμε τις κατάλληλες απαντήσεις , ιδέες /επιχειρήματα και να τις αιτιολογούμε ικανοποιητικά αν δεν διαθέτουμε γενικές γνώσεις για τον άνθρωπο, την κοινωνία, τον πολιτισμό, τη διεθνή κοινότητα, την επικαιρότητα.

Γι'αυτό πρέπει να διαβάζουμε **πολλά κείμενα** ώστε να αποκτήσουμε γνώσεις, ιδέες, επιχειρήματα, λεξιλόγιο.

Δεν μπορούμε να αντιμετωπίζουμε όλα τα ζητούμενα **με τον ίδιο τρόπο**.
Είναι σαν να έχουμε μάθει έτοιμες λύσεις για τα προβλήματα των θετικών επιστημών ανεξάρτητα από τα προβλήματα!
Είναι σαν να προσπαθούμε να συνθέσουμε απάντηση στην ιστορία σχετική με την πηγή και να γράφουμε ό, τι ξέρουμε χωρίς την πηγή!

Τι πρέπει να κάνουμε πριν το Διάγραμμα

A. Στη φωτοτυπία

Διαβάζουμε τις οδηγίες παραγωγής λόγου, και εντοπίζουμε το /α ζητούμενο/α κατανοώ το περιεχόμενο.

B. Στο πρόχειρο

Αντιγράφουμε κάθε ζητούμενο **και αναλύουμε τις έννοιες** στις οποίες αναφέρεται, για να μπορούμε να στηρίξουμε τις απαντήσεις και τα επιχειρήματά μας.

B. Στη φωτοτυπία έχουμε ήδη τις σημειώσεις μας από την «ανάγνωση» των κειμένων

Εντοπίζουμε τα κατάλληλα στοιχεία στα κείμενα αναφοράς, που σχετίζονται με το περιεχόμενο του ζητούμενου/ερώτησης.

Κείμενο I

Κείμενο II

Περιεχόμενο

Απόψεις

Ιδέες

Επιχειρήματα

Παραδείγματα

Τεκμήρια

Αυθεντίες

Περιεχόμενο

Απόψεις

Ιδέες

Επιχειρήματα

Παραδείγματα

Τεκμήρια

Αυθεντίες

Στο πρόχειρο

Ταξινομούμε τα στοιχεία του κειμένου στο διάγραμμα προσθέτοντας και δικά μας στοιχεία (γνώσεις, εμπειρίες, επιχειρήματα, παραδείγματα κ.λπ.)

Πρόλογος

Εισαγωγική φράση ανάλογα με το κειμενικό είδος (άρθρο, επιστολή, ομιλία)

Η ιδέα του προλόγου εξαρτάται από το περιεχόμενο του ζητούμενου και επιλέγεται στο τέλος της διαδικασίας

κατακλείδα 1^ο ζητούμενο

1^ο ζητούμενο

- Στοιχεία από το κείμενο (αυτούσια αντιγραφή)
- Στοιχεία από το κείμενο (αυτούσια αντιγραφή)
- Στοιχεία από το κείμενο (αυτούσια αντιγραφή)

Προσθήκη και άλλων στοιχείων

.....

.....

2^ο ζητούμενο

- Στοιχεία από το κείμενο (αυτούσια αντιγραφή)
- Στοιχεία από το κείμενο (αυτούσια αντιγραφή)
- Στοιχεία από το κείμενο (αυτούσια αντιγραφή)

Προσθήκη και άλλων στοιχείων

.....

.....

Επίλογος

Ανάλογος προς το κύριο μέρος και τον πρόλογο

Δ. Στο τετράδιο

Κειμενοποιώ τις σημειώσεις μου-φροντίζω τα εξωτερικά χαρακτηριστικά- επιλέγω το κατάλληλο γλωσσικό και υφολογικό επίπεδο ανάλογα με το κειμενικό είδος που παράγω.

Ο αριθμός των παραγράφων εξαρτάται από τον αριθμό των ζητούμενων και των στοιχείων που έχουμε συγκεντρώσει.

Παρατηρούμε τη διατύπωση σχετικών εκφωνήσεων που προτείνονται από το ΙΕΠ, τις οποίες ταξινομήσα ανάλογα με το περιεχόμενο των ζητούμενων

1. Συγκεκριμένες ερωτήσεις για τις έννοιες

→ **Κριτήριο 1 βιβλίο μαθητή** Παραδείγματα εκφωνήσεων («Εμείς και οι άλλοι», Δίκτυο κειμένων, φάκελος υλικού, Νεοελληνική γλώσσα, 2019,σελ. 147-164)

Επιχειρηματολογικό κείμενο - ανακοίνωση στον τύπο

Ρόλος: Εκπρόσωπος μη κυβερνητικής οργάνωσης για τα ανθρώπινα δικαιώματα

Αποδέκτες: Ευρύ κοινό

Θέμα: **Με ποιους τρόπους το σχολείο μπορεί να βοηθήσει τους μαθητές και τις μαθήτριες να ξεπεράσουν στερεοτυπικές απόψεις που έχουν να κάνουν με τα πρότυπα φύλου;** (Μονάδες 30)

→ **Κριτήριο 2 βιβλίο μαθητή** Παραδείγματα εκφωνήσεων («Εμείς και οι άλλοι», Δίκτυο κειμένων, φάκελος υλικού, Νεοελληνική γλώσσα, 2019,σελ. 147-164)

Στο πλαίσιο αφιερώματος για τα 100 χρόνια από τη λήξη του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου, αξιοποιείτε στοιχεία από τα κείμενα και γράφετε ένα άρθρο (300-400 λέξεων) στη σχολική εφημερίδα, όπου παρουσιάζετε **τους παράγοντες που οδηγούν σε πολεμικές συγκρούσεις τα κράτη και τον ρόλο της ιστορικής εκπαίδευσης στη συμφιλίωση των λαών και στην ενδυνάμωση της ειρήνης ανάμεσα στα κράτη.** (Μονάδες 30)

→ **Κριτήριο 4 βιβλίο μαθητή** Παραδείγματα εκφωνήσεων («Εμείς και οι άλλοι», Δίκτυο κειμένων, φάκελος υλικού, Νεοελληνική γλώσσα, 2019,σελ. 147-164)

Κειμενικό είδος: επιχειρηματολογία (επιλέξτε ελεύθερα τον τύπο του κειμένου σας) *

Πομπός: τελειόφοιτος Λυκείου

Αποδέκτης: ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας

Θέμα: **αξιοποιώντας τις πληροφορίες των Κειμένων I και III, να καταγράψετε τα εφόδια που πρέπει να διαθέτει ένας νέος στον σύγχρονο κόσμο και να καταθέσετε προτάσεις για την παροχή τους από το ελληνικό σχολείο.**

Έκταση: 300 έως 400 λέξεις. (Μονάδες 30)

*Πρόκειται μάλλον για απροσεξία ή δημιουργική ασάφεια, διότι αφού ο αποδέκτης είναι η ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας το κείμενο θα είναι επιστολή (επίσημη/τυπική ή ανοιχτή επιστολή δημοσιευμένη σε έντυπο ή ηλεκτρονικό τύπο)

Σε αυτή την περίπτωση

→ Εντοπίζουμε τις απαντήσεις που μπορεί να καταγράφονται στα κείμενα,

→ τις ταξινομούμε στο διάγραμμα προσθέτοντας και δικά μας στοιχεία

→ Στη συνέχεια, κειμενοποιούμε τις σημειώσεις μας μετασχηματίζοντας γλωσσικά και αναπτύσσοντας τα στοιχεία των κειμένων. Φροντίζουμε να επιχειρηματολογούμε

2.

Με αφόρμηση μια **άποψη που διατυπώνεται στο κείμενο**, ζητείται η δική σου άποψη (**συμφωνία ή διαφωνία**)

→ **Κριτήριο 3** Παραδείγματα εκφωνήσεων («Εμείς και οι άλλοι», Δίκτυο κειμένων, φάκελος υλικού, Νεοελληνική γλώσσα, 2019,σελ. 147-164)

Η στάση των κοινωνιών απέναντι στις όποιες τεχνολογικές εξελίξεις είναι αντιφατική:

την ίδια στιγμή που τονίζονται οι κίνδυνοι, τονίζονται και τα οφέλη που θα προκύψουν. Πώς ερμηνεύεται αυτή η αντίφαση; Να προσδιορίσετε τη δική σας στάση σχετικά με την τεχνολογική πρόοδο, σε ένα δοκίμιο 300 περίπου λέξεων.

(Μονάδες 30)

→ **Από διευκρινίσεις για τον τρόπο εξέτασης 10-1-2020**

A. Ποια η γνώμη σου **σχετικά με την άποψη που διατυπώνεται από πολλούς σήμερα ότι ο άνθρωπος είναι όσο ποτέ άλλοτε ελεύθερος να αποφασίζει και να επιλέγει στη ζωή του όσα ο ίδιος επιθυμεί;**

Είδος κειμένου: Επιχειρηματολογικό

Περίσταση επικοινωνίας: Αγώνας επιχειρηματολογίας

Ιδιότητα: Μαθητής/-ήτρια

B. Υπόθεσε ότι συμμετέχεις σε συζήτηση σε γνωστή σελίδα κοινωνικής δικτύωσης με θέμα την κοινωνική συμπεριφορά των ανθρώπων. **Να εκθέσεις σε 300-400 λέξεις την προσωπική σου γνώμη σχετικά με το αν η ευγένεια είναι έμφυτη ή επίκτητη ιδιότητα.** Για την οργάνωση του κειμένου σου μπορείς να αξιοποιήσεις στοιχεία από τα κείμενα αναφοράς

→ **Ο νέος Ουμανισμός κριτήρια ΙΕΠ στις οδηγίες**

Ο Δ. Τζιόβας εκθέτει τις απόψεις του για τον νέο ουμανισμό και ολοκληρώνει το κείμενό του χωρίς να παίρνει θέση. Να διατυπώσετε τη δική σας άποψη για τον ρόλο του νέου

ουμανισμού σε ένα άρθρο - απάντηση στον συγγραφέα, το οποίο θα δημοσιευτεί στην ίδια εφημερίδα. (350-400 λέξεις)

→ **«Ζωή- πατίνι» με τη νέα μόδα στην Ευρώπη** κριτήρια **ΙΕΠ στις οδηγίες**

Πρόκειται να συμμετάσχετε με ομιλία 300-350 λέξεων σε συζήτηση που γίνεται στο πνευματικό κέντρο του Δήμου σας για την τεχνολογία και τις εφαρμογές της σε μια εποχή έκπτωσης της ποιότητας ζωής. Έχοντας διαβάσει τα Κείμενα 1 και 2 και με την ιδιότητά σας ως μαθητή/μαθήτριας της Γ' Λυκείου, **αποφασίζετε στην ομιλία σας να εκθέσετε τις απόψεις σας σχετικά με την αναγκαιότητα και τις προϋποθέσεις χρήσης εναλλακτικών μέσων μεταφοράς στην καθημερινή ζωή.**

→ **Το γέλιο. Θεραπεία ενάντια στις κρίσεις** κριτήρια **ΙΕΠ στις οδηγίες**

Σε μια έκθεση γελοιογραφίας που οργανώθηκε με πρωτοβουλία του Λυκείου σας, ανέλαβες ως εκπρόσωπος της τάξης σου να εκφωνήσεις λόγο. Το θέμα που επέλεξες να παρουσιάσεις έχει τον τίτλο **«Ο παιδαγωγικός ρόλος του γέλιου και η σημασία της γελοιογραφίας για την κοινωνία και τον πολιτισμό.»** Η ομιλία σου, 350-400 λέξεων, απευθύνεται σε μαθητές, γονείς και εκπαιδευτικούς που ήρθαν στα εγκαίνια της έκθεσης.

→ **Διαγώνισμα study4exams Απρίλιος 2020**

Θα μπορούσαν, πιστεύετε, οι τεχνολογίες των υπολογιστών και του διαδικτύου να ενισχύσουν τη σχέση μας με την ανάγνωση; Να αναπτύξετε τις απόψεις σας σε ένα άρθρο (350-400 λέξεων) που θα αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του σχολείου σας. Στο άρθρο σας μπορείτε να αξιοποιήσετε δημιουργικά πληροφορίες και επιχειρήματα των κειμένων 1 και 2. (Μονάδες 30)

→ **Κείμενο αναφοράς : ανάγνωση λογοτεχνίας Πανελλήνιες, Ιούνιος 2020**

Ποια είναι η σχέση σας με την ανάγνωση βιβλίων και ποιος ο ρόλος της στη γενικότερη διαχείριση του προσωπικού σας χρόνου; Με αφορμή τα Κείμενα 1 και 2 αποφασίζετε να καταθέσετε την προσωπική σας εμπειρία στο ιστολόγιο του σχολείου σας. Να δικαιολογήσετε την όποια επιλογή σας. (300-350 λέξεις).

→ **Επαναληπτικές, Σεπτέμβριος 2020**

Σε μια συζήτηση με έναν καθηγητή σας στη σχολική τάξη με θέμα: «Η επιστήμη στην καθημερινή ζωή», η δική του παρέμβαση τελείωσε με την άποψη του Στέφανου Τραχανά ότι: «Το να κρατάς διαρκώς το ενδεχόμενο να έχεις κάνει λάθος και να μη διστάζεις να κάνεις τις αναγκαίες αναθεωρήσεις, όταν το διαπιστώνεις, σε βοηθάει πολύ στο να γίνεσαι άξιος επιστήμονας και χρήσιμος άνθρωπος». **Αυτή η άποψη μπορεί να έχει εφαρμογή στην προσωπική σας ζωή;** Να αναπτύξετε τις απόψεις σας σε ομιλία που θα απευθύνετε στην ολομέλεια της τάξης (300-350 λέξεις).

Σε αυτή την περίπτωση

A. Αν συμφωνούμε, καταγράφουμε την άποψή μας και εντοπίζουμε επιχειρήματα, παραδείγματα, τεκμήρια, τα οποία ταξινομούμε και αναπτύσσουμε στις παραγράφους του κύριου μέρους.

B. Αν διαφωνούμε, καταγράφουμε την άποψή μας και εντοπίζουμε επιχειρήματα, παραδείγματα, τεκμήρια, τα οποία ταξινομούμε και αναπτύσσουμε στις παραγράφους του κύριου μέρους.

Γ. Υπάρχει περίπτωση, να υποστηρίξουμε τη θετική μας άποψη υπό προϋποθέσεις και την αρνητική μας άποψη υπό προϋποθέσεις.
πχ. Λέγεται ότι (η τεχνολογία, η χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, η τηλεόραση, το διαδίκτυο, η παγκοσμιοποίηση κ.λπ.) έχει αρνητικές επιπτώσεις...

Τα επιχειρήματα σε αυτές τις περιπτώσεις είναι τα θετικά ή τα αρνητικά αποτελέσματα των ενοιών.

3.

Αν στα κείμενα αναφέρονται **αιτίες/προϋποθέσεις, στοιχεία που χαρακτηρίζουν τον άνθρωπο, διάφορες συμπεριφορές ή επιλογές, προβλήματα** το ζητούμενο ενδέχεται να είναι:

- να επιλέξεις ένα από αυτά τα στοιχεία ως το πιο σημαντικό, κατά τη γνώμη σου, για...
- και να διατυπώσεις την προσωπική σου άποψη για τους τρόπους με τους οποίους μπορεί να αντιμετωπιστεί.

→ **Από διευκρινίσεις για τον τρόπο εξέτασης 10-1-2020**

κείμενο παρουσιάζονται κάποια προβλήματα που έχει το σύγχρονο σχολείο. **Ποιο από τα προβλήματα αυτά θεωρείτε ως το πιο σημαντικό;** Να εξηγήσετε την άποψή σας **και να προτείνετε τεκμηριωμένα κάποιους ενδεικτικούς τρόπους επίλυσής του** αξιοποιώντας τη δική σας μαθητική εμπειρία. Το κείμενό σας να έχει τη μορφή και το ύφος της ομιλίας σε μια εκδήλωση στο σχολείο σας (γύρω στις 350 λέξεις).

→ **Θέμα προσομοίωσης** Δοκιμαστικό διαγώνισμα του ΙΕΠ

Σε άρθρο σου, το οποίο θα αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του σχολείου σου, **επιλέγεις να αναδείξεις ως το πιο σημαντικό για σένα και για τους/ τις συμμαθητές/τριές σου**, στους οποίους απευθύνεσαι, **ένα από τα συμπτώματα της «ηλιθιότητας»** (κείμενο 1) **και στη συνέχεια διατυπώνεις τη δική σου άποψη για τους τρόπους με τους οποίους αυτό μπορεί να αντιμετωπιστεί** (300 – 350 λέξεις).

→ **Παιδεία-κοινωνία και ανάπτυξη κριτήρια ΙΕΠ στις οδηγίες 10-1-2020**

Είδος: Επιχειρηματολογικό άρθρο σε τοπική εφημερίδα, στο πλαίσιο αφιερώματος του τοπικού Τύπου στην Εκπαίδευση.

Ιδιότητα: Είστε μαθητής/μαθήτρια Γ΄ Λυκείου, από τον οποίο/την οποία ζητείται να εκφράσει τη γνώμη του/της, γιατί έχει άμεση εμπειρία της εκπαιδευτικής διαδικασίας στη χώρα μας.

Θέμα: **Διαβάνοντας υπόψη τα δύο μη λογοτεχνικά κείμενα που διαβάσατε αλλά και τις δικές σας εκπαιδευτικές εμπειρίες, ποιες είναι οι τρεις καλύτερες παρεμβάσεις που προτείνετε για τη βελτίωση της κατάστασης στην εκπαιδευτική πραγματικότητα της χώρας μας;** Να τεκμηριώσετε τις προτάσεις σας σε ένα κείμενο 350 – 400 λέξεων.

Σε αυτή την περίπτωση

Επιλέγουμε το στοιχείο ,το οποίο νομίζουμε ότι μπορούμε να αναπτύξουμε καλύτερα...

Προσοχή!

Στους τρόπους αντιμετώπισης αποφεύγουμε τις κλισέ απαντήσεις. Δεν αρκεί να παραθέσουμε τους τρόπους, πρέπει να προσθέσουμε **επιχειρήματα του πώς** αυτοί οι τρόποι θα αναστρέψουν μια αρνητική κατάσταση ή θα εξαλείψουν ένα πρόβλημα.

Βλέπε περισσότερα Φύλλα εργασίας και σημειώσεις θεωρίας **Δ Θέμα**

<https://bit.ly/35dm5D4>